

vis maa ud med til de almindelige Statsformaal. Dersom man skulde tænke sig at skaffe disse Hundreder for ikke at sige Tusinder af Millioner, der skulde til, for at Staten kunde blive, hvad man kalder, Ejere af Danmarks Jord, tror jeg rigtig nok, at man vilde faa noget at bestille. Jeg kan kun tænke mig det iværksat paa den Maade — og det er nok muligt, at det er den egentlige Hensigt, der ligger bag ved —, at man efterhaanden tilegner sig den Jordværdi, som nu tilhører de paagældende Ejere, som den Maade, at man lægger Skat paa og stadig forhøjer Skatten, indtil Ejendommen som Handelsgenstand ikke er noget værd. Der er jo lærde Mænd, der siger, at det kan Staten gøre, den kan beskatte saa højt, den vil, den kan gennem Beskatning tage alt, hvad Folk hidtil har betragtet som deres Ejendom. Hvis man vil gaa den Vej, vil det jo kunne lade sig gøre paa en for Staten bekvem Maade, men jeg tvivler noget om, at der indtil videre kan blive Flertal i begge Rigsdagens Ting for at anerkende den Maade at behandle Ejendomsretten paa, Ejendomsretten, som vi netop i den nye Grundlov har søgt særlig at omgærde.

Jeg skal ikke komme videre ind paa Spørgsmaalet: Fæste eller Ikke-Fæste. Jeg vil kun henvise til den Kendsgerning, at der gennem en lang, lang Aarrække har været arbejdet ihærdigt paa at komme bort fra Fæsteforholdet og faa lagt Retten til Jorden og dens Anvendelse over i den paagældende Brugers egen Haand. Jeg tror ikke, at nogen vil modsige, at det meget store Fremskridt i det danske Landbrug, der er sket gennem Tiderne, for en stor Del netop skriver sig fra, at man er kommet bort fra Fæstet og gaaet over til Ejerforholdet. Nu kunde man jo godt sige, at det gamle Fæsteforhold var heller ikke idealt, Fæsterne var alt for afkrængige af de Myndigheder, de havde fæstet af, og det er rigtigt nok. Der har været Tider, hvor det var meget vanskeligt at være Fæster; men efterhaanden rettede dette Forhold sig ganske betydeligt. Jeg tror, at de nuværende Fæstere — der er ikke saa forfærdelig mange af dem — er ganske rankryggede Folk, der ikke føler dette Afhængighedsforhold særlig stærkt; men der er dog ingen af dem — jeg kender i alt Fald ingen —, der siger: Lad os blive ved det, alle arbejder med den største Ihærdighed for at komme bort fra dette Fæsteforhold og komme over til Ejendomsforholdet. Naar den

højtærede Minister siger, at vi ved dette Forslag skulde fastslaa, at der kan drives Jordbrug i Danmark, selv om det ikke er Ejerforhold, saa har vi jo haft det fastslaaet gennem mange, mange Aar. Hele Fæsteforholdet var af den Art, at det Udbytte, som den vedkommende havde, rettede sig til Dels efter Konjunkturerne, idet det, der skulde betales i Korn og Landgilde, blev betalt efter den Værdi, Produkterne havde paa den Tid, da Betalingen skulde ydes. Men netop hele dette Kyllingehøneri, hele denne Høneomhu for den enkelte føler man sig trykket af, og det vil man bort fra. Det vil gennemgaaende de dygtigste og driftigste Landmænd altid bort fra. Jeg tror derfor, at den højtærede Minister vil faa en temmelig haard Kamp, inden han faar Folk ind paa den Betragtning, at Staten skal sørge for, at Folk ikke kommer til Skade. Jeg tror ikke, at det bliver nogen let Sag, i alt Fald vil vi nappes om det, naar det Spørgsmaal kommer til at ligge for.

Mads Jensen: Jeg vil gerne takke den højtærede Landbrugsminister for den Velvillie, han udtalte med Hensyn til Størrølsen af den Sum, der skal kunne stilles til Raadighed til Opførelse af Bygninger. Ligeledes er jeg enig med den højtærede Landbrugsminister i, at naar Besætning og Inventar er til Stede, er der i Virkeligheden Sikkerhed nok, saa behøver man ikke at være bange for, at de, der faar disse Hjem, skal forlade dem, uden at der er tilstrækkelig Sikkerhed for Staten.

Jeg vil dernæst gerne gøre et Par korte Bemærkninger til den ærede Ordfører for Venstre (Jørgen Pedersen). Det ærede Medlem sagde, at hvis dette Lovforslag skulde føres videre ud, saaledes at hele Jordspørgsmaalet skulde løses paa den Maade, kunde han ikke forstaa, hvor Landbrugsministeren skulde faa alle de Penge fra, der i saa Fald skulde til. Men det er jo ikke dette, der i Øjeblikket ligger for. Det, der nu ligger for, er at gøre et lille Forsøg med at lade nogle enkelte Personer faa Lejlighed til at skabe sig et Hjem, hvor de kan bygge og bo med Familie under nogenlunde trygge Forhold. Det er det, der tilsigtes med dette Forsøg, og hvis det saa skulde vise sig at virke saa heldbringende, at man indsaa, at det var rigtigt at løse hele Jordspørgsmaalet ad den Vej, er jeg ganske overbevist om, at Landbrugsministeren meget let kunde skaffe de nødvendige Penge, da ingen Penge staaar sikrere end de, der staaar paa første Prioritet i den danske Jord. Jes